

Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR 2002:2) om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid

Till socialförsäkringsbalken

25 kap. 2 §

(upphört att gälla genom FKAR 2018:1)

25 kap. 6 §

Innehållet i bestämmelsen

Om den försäkrades förhållanden inte är kända för Försäkringskassan, ska beräkningen av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst grundas på

1. de upplysningar som Försäkringskassan kan få av den försäkrade eller dennes arbetsgivare, eller
2. den uppskattning av den försäkrades inkomster som gjorts vid inkomstbeskattningen.

Allmänna råd

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten bör grundas på en jämförelse av de inkomstuppgifter som den försäkrade lämnat till Försäkringskassan och de inkomstuppgifter på individnivå som arbetsgivaren redovisat till Skatteverket.

En lämnad inkomstuppgift som varierar från de uppgifter som redovisats till Skatteverket med högst fem procent bör godtas, om inga andra skäl talar emot. (FKAR 2021:2)

25 kap. 7 a §

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av anställning, bedriver näringsverksamhet i aktiebolagsform och som är företagare i den mening som avses i 34–34 c §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska, under en tid om 36 månader räknat från den månad då anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) har gjorts eller borde ha gjorts (uppbyggnadsskedet), den sjukpenninggrundande inkomsten av anställningen i aktiebolaget beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. (FKAR 2021:1)

Om den försäkrade tidigare har bedrivit samma verksamhet i en sådan företagsform som avses i 9 § första stycket ska uppbyggnadsskedet räknas från den tidpunkt som följer av den paragrafen.

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns löne-statistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett. (FKAR 2021:1)

25 kap. 9 §

Innehållet i bestämmelsen

För en försäkrad som har inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet i någon form ska, under en tid om 36 månader räknat från den månad då en anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) har gjorts eller borde ha gjorts (uppbyggnadsskedet), den sjukpenninggrundande inkomsten från näringsverksamheten beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. I det fall den försäkrade inte är skyldig att göra en anmälan för registrering, ska uppbyggnadsskedet räknas som om en sådan skyldighet hade funnits.

Om den försäkrade efter det att anmälan om registrering enligt första stycket gjordes, borde ha gjorts eller ska anses som gjord, börjar bedriva samma verksamhet i en annan sådan företagsform som avses i första stycket ska uppbyggnadsskedet räknas från det att den första näringsverksamheten påbörjades.

Om den försäkrade tidigare har bedrivit samma verksamhet i aktiebolagsform ska uppbyggnadsskedet räknas från den tidpunkt som följer av 7 a § första stycket. (FKAR 2021:1)

Allmänna råd

Vid bedömning av om den inkomst som en försäkrad uppger till Försäkringskassan ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor, för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade uppgett. (FKAR 2012:1)

25 kap. 25 och 26 §§

Innehållet i bestämmelserna

Årsarbetstid ska beräknas för en försäkrad som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis avser anställning. Årsarbetstiden beräknas när den enligt särskilda bestämmelser har betydelse för beräkningen av en förmån. (FKAR 2010:12)

Årsarbetstiden är det antal timmar eller dagar per år som en försäkrad tills vidare kan antas komma att ha som ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid i sitt förvärvsarbete. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

I de fall det finns avtal om att ett arbete beräknas ta en viss tid i anspråk, men den försäkrade får utföra arbetet på kortare tid, bör den avtalade arbetstiden användas vid beräkning av årsarbetstiden.

I årsarbetstiden för idrottsutövare eller liknande yrkesgrupper bör ingå

1. träningstid,
2. matchtid eller tävlingstid, och
3. annan tid där den försäkrade får full ekonomisk kompensation. (FKAR 2005:1)

26 kap. 6 §

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av den fastställda sjukpenninggrundande inkomsten ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkom. (FKAR 2010:12)

Den ändrade sjukpenninggrundande inkomsten får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med den första dagen i den ersättningsperiod som infaller i anslutning till att Försäkringskassan har fått kännedom om inkomständringen. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Om den årliga inkomst som den försäkrade kan antas komma att få tills vidare har ändrats på grund av att Skatteverket vid inkomstbeskattning beslutat om nytt skatterättsligt överskott, bör Skatteverkets beslutdag vara den dag anledningen till ändringen uppkommit. (FKAR 2018:1)

26 kap. 14 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande enligt 26 kap. 14 § socialförsäkringsbalken bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst. (FKAR 2018:1)

26 kap. 15 §

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller under tid då den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn, om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584) och barnet inte fyllt ett år. (FKAR 2010:12)

Det som föreskrivs i första stycket gäller även vid adoption av barn som inte fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård. (FKAR 2010:12)

Allmänna råd

Enligt rättspraxis fortsätter SGI-skyddet att gälla även från och med barnets ettårsdag om den försäkrade i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under den tiden får föräldrapenning. (FKAR 2018:1)

För att kunna anses vara ledig i oavbruten följd från förvärvsarbete för vård av barn som fyllt ett år bör en försäkrad som är

1. helt ledig från förvärvsarbete ta ut totalt minst fem föräldrapenningdagar per kalendervecka

2. delvis ledig från förvärvsarbete ta ut ett proportionellt färre antal föräldrapenningdagar än den som är helt ledig från förvärvsarbete enligt 1.

Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras i förhållande till den arbetstid som ligger till grund för den sjukpenninggrundande inkomst som gällde före arbetstidsminskningen. Bedömningen av om uttaget enligt andra stycket 1 och 2 motsvarar minskningen i arbetstid bör göras antingen dag för dag eller över en period av en kalendervecka. När arbetstiden per kalendervecka varierar bör bedömningen i stället göras utifrån den längre schemalagda arbetstidscykel som den försäkrade har vid uttagstillfället.

Uttag av föräldrapenning enligt andra stycket kan göras på sjukpenning-, grund- eller lägstanivå. (FKAR 2005:1)

110 kap. 13 § första stycket

(upphört att gälla genom FKAR 2021:2)

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

3 § första stycket

(upphört att gälla genom FKAR 2005:1)

5 §

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i inkomstdeklaration redovisat lägre inkomst av näringsverksamhet än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska Försäkringskassan beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten av detta arbete med ledning av de tre senaste årens inkomstbeskattningar. (FKAR 2018:1)

Försäkringskassan får beräkna den sjukpenninggrundande inkomsten till ett högre belopp än vad som framgår av inkomst av näringsverksamhet om det finns särskilda skäl som att näringsverksamheten har stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster. (FKAR 2018:1)

Allmänna råd

Vid bedömning av vad som ska anses vara skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, bör Försäkringskassan ta ledning av Statistiska centralbyråns lönestatistik avseende total genomsnittslön inom privat sektor för ett yrke med liknande arbetsuppgifter som de den försäkrade utför. (FKAR 2012:1)

Vid jämförelse av fastställda förvärvsinkomster (vid Skatteverkets inkomstbeskattning) mellan år bör en omräkning av tidigare års fastställda förvärvsinkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp. (FKAR 2018:1)

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av

årets beräknade inkomst av näringsverksamhet bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. (FKAR 2018:1)

En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens fastställda förvärvsinkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten. (FKAR 2018:1)

Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten enligt ovan ska hänsyn inte tas till skatterättsliga dispositioner inom ramen för periodiserings- och expansionsfondssystemen. Det följer av rättspraxis. (FKAR 2011:3)

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka inkomsten av näringsverksamheten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas. Vid bedömning av om inkomsten av näringsverksamheten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust. (FKAR 2011:3)

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

RAR 2002:2

1. Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2002.
2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd (AR 1986:6) Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL) och (AR 1996:13) Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).

RAR 2004:2

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2004.

FKAR 2005:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2005.

FKAR 2006:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 13 oktober 2006.

FKAR 2006:7

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2007.

FKAR 2009:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 9 mars 2009.

FKAR 2010:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2010.

FKAR 2010:12

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 januari 2011.

FKAR 2011:3

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 maj 2011.

FKAR 2012:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 april 2012.

FKAR 2018:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 2 juli 2018.

FKAR 2021:1

Dessa allmänna råd gäller från och med den 5 mars 2021.

FKAR 2021:2

Dessa allmänna råd gäller från och med den 19 april 2021.